

Zacheus ja Miettinen

3.5.2021

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Kirjaamo
PL 8060
96101 Rovaniemi
kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi

Lausunto on valmisteltu lausuntopalvelu.fi:ssä.

Lausuntopyyntönumero LAPELY/4356/2020

Ehdotus Kemijoen ja Tornionjoen vesienhoitoalueiden vesienhoitosuunnitelmiksi vuosille 2022–2027

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja tulla kuulluksi ehdotuksista Kemijoen ja Tornionjoen vesienhoitoalueiden vesienhoitosuunnitelmiksi vuosille 2022–2027. Vesienhoitosuunnitelmissa on tunnistettu toimenpiteitä edellyttäviä kohteita vesienhoitoalueiden tilan parantamiseksi. THL katsoo, että monilla ympäristön tilaa parantavilla toimenpiteillä voidaan samalla edistää terveydensuojelua. THL haluaa lausunnossaan tuoda esille muutamia tärkeiksi toteamiaan havaintoja.

Vesienhoidon erityisiä alueita ovat talousveden ottoon käytettävät pohja- ja pintavedet ja uimavedet. Vesienhoidon ympäristötavoitteet sovitetaan yhteen erityisten alueiden omien tavoitteiden kanssa. THL haluaa tuoda esille, että tammikuussa 2021 voimaan tulleen uudelleenlaaditun juomavesidirektiivin toimeenpanolla tulee olemaan liittymäkohtia vesienhoitoon. Direktiivin tarkoituksena on talousveden terveydellisen laadun turvaaminen talousveden laadun seurannan ja vedentuotantoketjun riskienhallinnan keinoin. Vedenmuodostumisalueen seuranta tulee olemaan osa riskienhallintakokonaisuutta.

THL pitää tärkeänä jätevesien kuormituksen vähentämiseksi toteutettavia ja suunniteltuja vesienhoidon toimenpiteitä, sillä ravinteiden lisäksi jätevesien mukana vesiympäristöön päätyy myös suolistoperäisiä taudinaiheuttajia. Tämä tulisi huomioida yhdyskuntien lisäksi myös maatalouden pohjavesille aiheuttamissa mikrobiologisissa riskeissä. THL katsoo, että jätevesien hygienisointi voi tilanne- ja kohdekohtaisesti olla tarpeen jäteveden mukana vesiympäristöön päätyvien suolistoperäisten mikrobien vähentämiseksi. Yhteistyö terveydensuojelun toimijoiden kanssa on silloin tärkeää. Huonokuntoisen viemäriverkoston uusimista tulee edistää verkoston vikaantumisesta aiheutuneiden häiriötilanteiden ehkäisemiseksi. Sekaviemäroinnista luopuminen voi hillitä runsaisiin sateisiin liittyviä jätevesien ohjauksutuksia.

Ravinnekuormituksen vähentämiseksi liittyvät vesienhoidon toimenpiteet ovat tärkeitä syanobakteerisiintymien rajoittamiseksi. Ilmastonmuutoksen myötä kesän hellejaksojen yleistyminen saattaa pidentää syanobakteerisiintymien kestoa. Syanobakteerisiintymät vähentävät vesien virkistyskäyttämömahdollisuuksia ja voivat aiheuttaa erityisesti uimareille ja vesiurheilijoille jopa terveydellistä haittaa. THL haluaa muistuttaa, että suurten yleisten uimarantojen (ns. EU-uimarannat) laatuluokan määrittämisessä ei oteta huomioon uimavesien syanobakteerisiintymiä vaan

www.thl.fi

Zacheus ja Miettinen

3.5.2021

ainoastaan suolistoperäistä saastumista kuvaavien bakteerien määrä. Uimaveden laadun luokka voi olla erinomainen syanobakteeriesiintymistä huolimatta.

Pääjohtaja

Markku Tervahauta

Osastojohtaja

Anne Hyvärinen